

Work in progress

# Post-hbo-opleiding Ouderenergotherapie



Tekst: Dorethé Wassink en Lucelle van de Ven-Stevens

In het voorjaar van 2023 hopen we te kunnen starten met de eenjarige post-hbo-opleiding Ouderenergotherapie. De inhoud van de scholing is gebaseerd op het Profiel Specialisatie Ouderenergotherapeut<sup>1</sup> en gaat in op de belangrijke ontwikkelingen in de ouderenzorg.<sup>2,3</sup> Naast werkervaring, facultatieve scholing en een bijdrage aan de ontwikkeling van de ouderenergotherapie is de opleiding één van de voorwaarden om te kunnen worden geregistreerd in het specialistenregister voor ouderenergotherapie van het Kwaliteitsregister Paramedici (KP).

## Waarom een specialisatie?

Maatschappelijke ontwikkelingen en de ontwikkelingen in de zorg vragen om een beroepsgroep die enerzijds breed inzetbaar is en anderzijds verdieping kan geven aan een specifiek deel binnen het vakgebied ergotherapie. Dit betekent dat zowel generalisten als specialisten belangrijk zijn voor de beroepsgroep.

## Welke specialisaties heeft de ergotherapie in Nederland?

Ergotherapie kent drie erkende specialisaties: kindergoetheapeut, hand-ergotherapeut en ouderenergotheapeut. Voor de eerste twee zijn de verplichte scholingen en specialistenregisters bij het kwaliteitsregister al geregeld.

### *Specialistische kennis en expertise nodig*

Prof. dr. Maud Graff, hoogleraar ergotherapie en medeauteur van het Profiel Specialisatie Ouderenergotheapeut:

*“Het doel van de ouderenergotheapeut is te zorgen dat kwetsbare ouderen en hun mantelzorgers hun eigen regie zoveel mogelijk kunnen behouden, deze te versterken en te ondersteunen zodat zij kunnen participeren in betekenisvolle dagelijkse en sociale*

*activiteiten in hun eigen sociale, fysieke en culturele context. En daarnaast om andere hulpverleners, familieleden en vrijwilligers hierin op te leiden. Voor dit alles is specialistische kennis en expertise nodig.”*

## Waarom specialisatie tot ouderenergotheapeut?

Ouderen vormen de grootste doelgroep voor ergotherapeuten; ongeveer 50% van het cliëntenaanbod van ergotherapeuten betreft ouderen. In Nederland neemt de groep ouderen de komende jaren fors toe. Bovendien bereikt deze groep een hogere leeftijd dan voorheen. Deze dubbele vergrijzing leidt ook tot een toename van mensen met meerdere chronische aandoeningen. Dit leidt vaak tot kwetsbaarheid, afhankelijkheid van zorg en risico op verminderde participatie in het dagelijks en maatschappelijk functioneren. Om deze uitdaging aan te gaan is een brede kennis over de complexe problematiek, preventie en wijkgericht werken essentieel voor de toekomstbestendige ergotherapeut.<sup>1</sup>

## Ontwikkeling van de scholing

Voor de ontwikkeling van de scholing is in 2018 een projectgroep samengesteld met vertegenwoordigers van de Adviesraad Ouderen en auteurs van het profiel, ergotherapeuten uit het werkveld, de zes opleidingen ergotherapie en Ergotherapie Nederland.



## Ergotherapie die de kwetsbare oudere nodig heeft

**Aline Lindeboom-Leijenhorst**, projectgroeplid, ergotherapeut en medeauteur van het Profiel Specialisatie Ouderenergotherapeut vindt het belangrijk dat deze scholing er komt:

*“Bij ouderen is de vraag die gesteld wordt vaak maar het topje van de ijsberg. Als ergotherapeut is het belangrijk om je te specialiseren, juist in de therapie die de kwetsbare oudere nodig heeft. Ook zou het niet uit moeten maken bij welke ouderenergotherapeut je terecht komt omdat iedereen de oudere op dezelfde manier benadert. Deze scholing is een mooie vervolgstap na het uitkomen van het specialisatieprofiel.”*

### Wat komt er aan bod in de opleiding?

De belangrijkste thema's en onderwerpen in de scholing zijn:

- de vitale oudere wordende mens, nu en in de toekomst;
- de kwetsbare oudere mens, de complexe aandoeningen, multi- en comorbiditeit, cognitieve problematiek, veranderend gedrag, gerontopsychiatrie en de laatste levensfase;
- de kwetsbare oudere en het netwerk, nu en in de toekomst;
- ergotherapie en kwetsbare ouderen, de belangrijke aspecten in het methodisch proces, de keuze en afwegingen voor klinimetrie en interventies;
- specifieke thema's als houdingsmanagement, zorgtechnologie en ethiek.

Evidence based practice zal als rode draad door de opleiding lopen. In de opdrachten wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van de eigen praktijksituaties. Met een veelomvattend, gevarieerd en verdiepend aanbod van veelal inhoudelijke onderwerpen bieden we een opleiding die zowel voor de startende ergotherapeut als voor de ervaren

ergotherapeut interessant is. Afhankelijk van de ervaringen en kennis vooraf kan het een schat aan kennis en vaardigheden opleveren of een 'opfris' en verdieping van de deskundigheid.


Je verzamelt in 12 lesdagen en in thuiswerkopdrachten een rugzak vol actuele en verdiepende kennis en evidence om beter te worden in je werk, een maximaal en duurzaam effect van je interventie te bereiken en nieuwe mogelijkheden te verkennen als ergotherapeut. De opleiding kan jou als ergotherapeut en daarmee de beroepsgroep versterken in de positionering in het werkveld van (ouderen)zorg en welzijn.

## Oude rotten in het vak

**Shakira van Aar**, projectgroeplid, docent opleiding ergotherapie van Pro Education en ergotherapeut in de ouderenzorg:

*“In eerste instantie was ik helemaal niet zo positief over deze specialisatie; een groot percentage van ergotherapeuten werkt al met ouderen. Maar inmiddels zie ik wat deze specialisatie juist kan betekenen voor alle verschillende facetten waarin een ergotherapeut kan werken met ouderen. De opleiding biedt de ergotherapeut kansen om deze oudere specialistischer te begeleiden, daarbij zowel rekening houdend met de beschikbare evidence, als met de omgeving van de oudere (op macro- en microniveau). Deze opleiding is zeker ook voor 'oude rotten' interessant omdat je met je ervaring de verschillende onderdelen van de opleiding kan toepassen op je eigen cases.”*

### Kosten en inschrijving

Voor deze opleiding is per keer plaats voor maximaal 24 deelnemers. Bij het opmaken van dit magazine zijn de prijs en datum voor inschrijving nog niet definitief vastgesteld. Houd de informatie in de nieuwsbrieven en op social media goed in de gaten. 

#### Referenties:

1. Gommers, Graff, Leijenhorst, & Verstraten, 2016, profiel specialisatie ouderenergotherapeut, Ergotherapie Nederland, Utrecht.
2. Sociaal en cultureel Planbureau, Trends in de ouderenzorg 2018-2030, Den Haag, 2019, Trends in de ouderenzorg 2018-2030 (scp.nl).
3. De Juiste Zorg op de Juiste Plek, Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, Den Haag, 2022, Juiste Zorg op de Juiste Plek (dejuistezorgopdejuisteplek.nl).